

Den grønne trepartsaftale: Hvad betyder den for dig som mælkeproducent?

18. november blev den grønne trepartsaftale endeligt bekræftet af et bredt flertal af Folketingets partier. Det skaber klarhed og åbner for at komme i gang med at arbejde med de virkemidler, der skal sikre et bæredygtigt dansk landbrug.

Efter langvarige forhandlinger har den grønne trepartsaftale fået grønt lys og samler for første gang i nyere tid en bred vifte af parter fra landbrugs- og miljøsektoren. Aftalen sætter en ny kurs for fremtidens bæredygtige landbrug og vil få stor betydning for kvægbrug og mælkeproduktion i Danmark.

Betydning for din bedrift

Et af de mest centrale punkter i aftalen er en klimagift, som skal fremme brugen af klimateknologier, med potentiale til at reducere landbrugets klimabelastning. Og faktisk er der allerede nu en mulighed for at reducere udledningen af metan gennem fodring af køerne.

”Langt de fleste mælkeproducenter har en god mulighed for at komme i gang – uden at det koster noget. Så derfor vil jeg opfordre alle mine kolleger til at få søgt kompensationsordningen for metanreducerende fodring inden 28. november. Så er vi i gang,” siger Christian Lund.

Udover Bovaer er der flere klimateknologier på vej, der kan hjælpe med at skubbe den grønne omstilling endnu længere frem. Den nye fast-trackordning i aftalen gør det muligt for teknologier at blive godkendt hurtigere, så de kan komme ud på markedet og blive implementeret i staldene.

Konkret støtte til kvægbrug

Aftalen tager højde for de særlige udfordringer, som kvægproducenter står overfor, herunder de bedrifter, der arbejder med naturpleje eller slagtekalveproduktion. Det er vigtigt, at de eksisterende virkemidler, som græsningsdage, udnyttes maksimalt, og aftalen indeholder en bagatelgrænse, der fritager mindre bedrifter med lav drivhusgasudledning fra nogle af de mest omkostningstunge reguleringer.

”Vi skal kunne fortsætte med at udvikle dansk kvægproduktion på en måde, der både sikrer bæredygtighed og global relevans. Det er en af de ting, vi arbejder for fremadrettet i sektor for Kvæg,” tilføjer Lund.

Han understreger behovet for, at aftalens fleksibilitet beskytter kvægproducenternes konkurrenceevne, mens de tilpasser sig de nye krav.

Kvælstofudledning og vandmiljø

Et af de vigtigste områder i aftalen er reduktion af kvælstofudledninger og forbedring af vandmiljøet. Aftalen sigter mod, at vandmiljøindsatsen skal være lokalt forankret og baseret på kollektive virkemidler og ændret arealanvendelse frem for efterafgrødekrav.

”Det er afgørende, at vi finder konkrete, lokale løsninger, der virker i praksis og sikrer, at ressourcerne anvendes bedst muligt. Det betyder på den ene side, at vi kigger ind i en række nye udfordringer i forhold til vores grovfoderproduktion og på den anden side, så får vi med aftalen en mere målrettet og retfærdig indsats,” siger Lund.

Med et internationalt perspektiv inkluderet i aftalen, tages der på sigt højde for udledninger fra nabolande, så danske landmænd ikke står alene med udfordringen om at overholde skrappe krav. Dette skaber en mere afbalanceret regulering, der sikrer, at investeringer og indsatses giver størst mulig effekt, hvor det gør mest gavn.

Perspektiver for fremtiden

Christian Lund udtrykker glæde over, at der nu er landet en aftale, som gør det muligt for erhvervet at komme i gang med at levere på de ambitiøse mål.

”Jeg er glad for, at vi nu har en aftale på plads, så vi kan fokusere på at realisere de nødvendige tiltag og gøre en forskel i praksis. Der ligger samtidig et stort arbejde foran os for at sikre, at vi udnytter aftalens muligheder for at skabe god og bæredygtig forretning for alle typer kvægbrugere,” siger han.

Med aftalen på plads er vejen banet for udvikling og investering i teknologi og praksis, der sikrer, at Danmark fortsætter med at være et foregangsland inden for klimavenligt landbrug.

Landbrug & Fødevarer Kvæg lancerer spørgeskema om bluetongue

Styrket beredskab kræver input fra kvægbrugere i Danmark for at kunne forhindre fremtidige udbrud.

Selvom antallet af bluetongue-udbrud falder i takt med lavere temperaturer, står danske kvægbrugere stadig over for store udfordringer.

"Den smitte, vi ser nu, kommer fra dyr, der allerede blev inficeret, før temperaturen faldt," forklarer Erik Rattenborg, specialkonsulent og dyrlæge i SEGES Innovation.

"Bluetonguevirus udvikles ikke i mitterne ved temperaturer under 13-14 grader. Men da tidligere smittede mitter kan leve et stykke tid, og inkubationstiden for bluetongue kan være op til cirka tre uger, afspejler de nyfundne besætninger den forsinkelse, der kan være på sygdommens udbrud."

I 2024 er der indtil videre registreret cirka 700 smittede kvægejendomme i Danmark, hvilket vækker bekymring i sektoren.

Vejen til et stærkere beredskab

Landbrug & Fødevarer Kvæg lancerer nu en ny, omfattende spørgeskemaundersøgelse for at sikre et bedre beredskab mod næste års udfordringer med bluetongue.

"Vi er nødt til at forstå, hvordan sygdommen har påvirket besætningerne, så vi kan tage de rette beslutninger og komme med gode anbefalinger til næste sæson," siger Ida Storm, sektordirektør i Landbrug & Fødevarer Kvæg.

Det er derfor afgørende, at kvægbrugerne deltager og deler deres erfaringer.

Denne nye undersøgelse skal give indblik i, hvordan smitten har spredt sig, og hvilke forholdsregler besætningerne har taget. Spørgsmålene vil blandt andet afdække, om besætningerne har vaccineret og med hvilke resultater, samt hvilke andre metoder de har brugt til at beskytte deres dyr.

Vaccine intet vidundermiddel

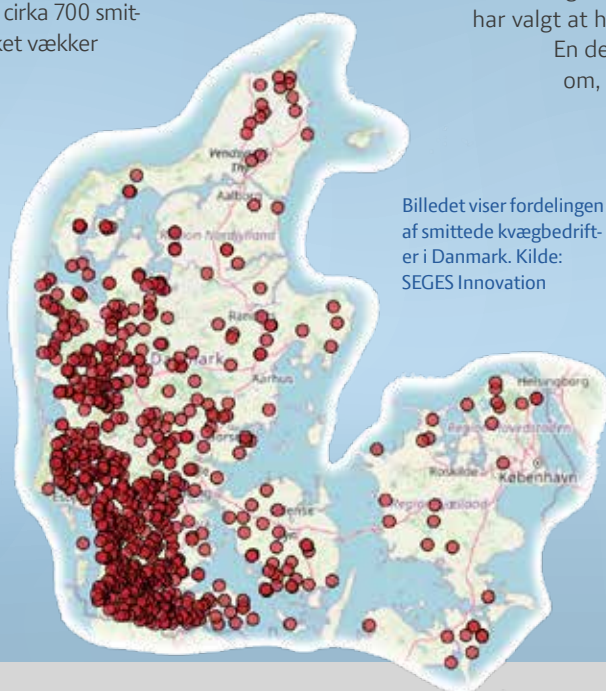
"Der er ikke nogen statslig dataindsamling af denne type, så vi har valgt at handle selv," forklarer Ida Storm.

En del af beredskabsplanerne for 2025 handler også om, at der skal findes den rigtige brug af vacciner.

"Vaccinerne er ikke endeligt godkendt. Og derfor skal vi bruge mere viden fra vaccineproducenterne om deres holdbarhed og effekt," siger Ida Storm.

Den store forskel i forhold til sidste gang bluetongue var i udbrud er, at man denne gang ikke har vacciner, der giver immunitet. Derfor er sektordirektøren forsigtig med at fremhæve vaccination som et vidundermiddel.

"Vi skal simpelthen bruge mere viden, før vi kommer med konkrete udmeldinger," siger Ida Storm.

Eget set-up for klovbeskæring mindsker risiko for smitte

Ny klovbeskæringsboks har været en god investering på bedrift med 500 malkekøer

Salmonella, B-streptokokker, stafylokokker. Ubudne gæster, man ikke vil have ind i sin stald. Smitte kan spredes på mange måder mellem kvægbesætninger, og et område, som kræver ekstra fokus, er når folk udefra kommer ind på gården med eget udstyr, der skal tæt på køerne.

For Rasmus Gade, driftsleder på Fåregård i Vestjylland med 500 malkekøer, blev netop besøg udefra et fokuspunkt i smittebeskyttelsen. Det har blandt andet ført til at gården har investeret i eget set-up til, klovbeskæring i stedet for at invitere klovbeskæreren ind med egen boks.

"På grund af flere salmonellaudbrud i Sønderjylland besluttede vi os for at fokusere på smittebeskyttelsen på vores bedrift," fortæller Rasmus Gade.

Styr på risici

Et luftfoto over ejendommen blev første redskab i deres indsats. Helt konkret satte de sig for at indtegne de ruter, som lastbiler kunne køre ind på gården. Og det blev hurtigt til mange, når for eksempel mælk, gylle og slagtekalve skal hentes.

"Og så var der klovbeskæreren. Han kom i bil og læssede sit grej af og kom helt tæt på vores køer. Hans udstyr var jo så rent, som han selv vurderede, at det burde være, men vi havde ingen chance for at kontrollere, om han tog smitte med ind fra andre gårde," siger Rasmus Gade og fortsætter:

"Den smitterisiko ville vi have væk. Så vi skabte vores eget set-up til klovbeskæring. Det skulle være helt up to date, det skal bare spille! Både i forhold

Samlet plan for bekæmpelse

Foruden nationale data er det også nødvendigt at se mod resten af Europa for at få indsigt i, hvordan andre lande i Europa håndterer bluetongue. De danske anbefalinger hænger naturligt sammen med strategierne i de omkringliggende lande.

Der vil blive lagt en konkret plan og givet klare anbefalinger til, hvordan de danske kvægbrugere skal håndtere sygdommen. Det sker, når svarene fra spørgeskemaundersøgelsen foreligger, kendskabet til vaccinerne effekt og brugbarhed er klarlagt og man ved, hvordan andre lande i Europa arbejder med bluetongue.

"I samarbejde med Fødevarerstyrelsen, fåreavlerne og andre relevante dele af branchen sætter vi os sammen og laver en fælles plan for håndtering af bluetongue. Det er vigtigt, at vi alle er på linje, så vi griber sygdommen rigtigt an. Derfor forventer jeg, at vi kan komme med en udmelding i god tid før bluetongue-sæsonen starter i foråret 2025," siger Ida Storm.

Antal nye besætninger smittet med bluetongue pr. uge

Nye smittede besætninger

Kurven er knækket, så der nu er færre nye smittede besætninger per uge, end der var tidligere på efteråret. Kilde: SEGES Innovation

til at være funktionelt og til at være sikkert som overhovedet muligt for både dyr og mennesker."

Mere ro i stalden

Anlægget er etableret med fangefold med plads til seks køer. Det ligger i forbindelse med opsamlingspladsen, hvor køerne i forvejen er vant til at være.

"Vi oplever, at der er mere ro omkring klovbeskæring nu. Selvom smittebeskyttelse var motivation for at lave anlægget, har vi fået en del sidegevinster med. Dyrene viser ikke tegn på stress over, at der kommer besøg af klovbeskæreren," siger Rasmus Gade og nævner også som sidegevinst, at boksen står til rådighed for gårdens personale. Hvis en ko trænger til klovbeskæring her og nu, så har de mulighed for at klare det uden ventetid.

"Det er en af de bedste investeringer, vi har gjort," siger Rasmus Gade om anlægget, der har kostet omkring 230.000 kroner at etablere.

Overvejer du at investere i din egen klovbeskæringsboks?

Tag en snak med din klovbeskærer og hør, hvilke krav de eventuelt stiller til denne.

Breve skal give mere robuste køer

De danske mælkeproducenter, der har en dødelighed i besætningen over gennemsnittet, har modtaget et brev fra L&F Kvæg med et tilbud om hjælp til at få overlevelsesseraten op i deres besætning.

"Danske køer skal blive mere robuste. I dag er der desværre ret store udsving i kodødeligheden, og det vil vi gerne mindske," siger Christian Lund, formand for Landbrug & Fødevarer, Kvæg.

Derfor har L&F Kvæg sendt et brev til de danske mælkeproducenter, hvor dødeligheden i besætningen er over gennemsnittet på 5,3 procent.

"Vi har selvfølgelig forståelse for, at nogle af de producenter, der har modtaget et brev kan være i en ekstraordinær situation, hvor deres besætning har været ramt af eksempelvis bluetongue, og at der derfor har været en høj dødelighed i besætningen," siger Christian Lund.

Få tjek på kemien helt gratis

Med appen KemiTjek kan du undgå ubehagelige overraskelser med kemi og sprøjtemidler. Du kan nemlig hurtigt se, hvad du har på lager, ligesom du kan scanne dit lager af sprøjtemidler og andet kemi med appen, og se om dine produkter fortsat er lovlige at opbevare og anvende. Du kan også nemt tilføje nye produkter til dit lager og gøre status.

Lige nu er det digitale værktøj helt gratis. Indtil 31. december 2024 kan du prøve KemiTjek kvit og frit og uden forpligtelser.

KemiTjek

Søg kompensation for metanreducerende foder

Mælkeproducenter bør søge kompensation for metanreducerende foder inden 28. november 2024. Fra 1. januar 2025 bliver dette foder obligatorisk for alle bedrifter med over 50 malkekøer. Sektordirektør Ida Storm fra Landbrug & Fødevarer Kvæg understreger: "Det er oplagt at søge om kompensation for de ekstraomkostninger, det nye krav giver."

Ansøgninger indsendes via Tast-selv på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, hvor et særligt skema udfyldes uden krav om vedhæftet dokumentation. Kontakt din rådgiver for hjælp og find yderligere oplysninger og relevante dokumenter på Styrelsen for grøn arealomlægning og vandmiljøets hjemmeside.

Disse køer fodres med 16 procent råprotein. Indtil videre har de opretholdt produktionen som forventet. Foto: SEGES Innovation

Effektiv proteinreduktion i mælkeproduktionen

Hvilket proteinniveau er det helt rigtige, når både miljø og produktion skal tilgodeses? Det undersøger nyt forskningsprojekt.

Som mælkeproducent kan du være med til at mindske kvælstofudledningen og opfylde nye miljøkrav ved at reducere proteindelingen i foderet. Det er netop målet med projektet Kvælstofeffektiv mælkeproduktion, der bliver ledet af SEGES Innovation.

"Projektet kan ikke blot forbedre landbrugets økonomi, men også være et vigtigt skridt mod en grønnere og mere ansvarlig produktion," siger Henrik Kviesgaard, der er konsulent hos SEGES Innovation.

Projektet tester en reduktion i proteinprocenten fra 17 procent til 16 procent over et år.

Kontinuerlig kontrol og præcision

Reduceret proteinindhold i foderet kræver nøje overvågning for at sikre, at koens behov stadig dækkes – og at ydelsen fastholdes.

Faktisk udnyttes kun omkring 30 procent af proteinindholdet i foder ved et niveau på 17 procent – der er altså et stort potentiale for forbedringer i koens fordøjelse.

Ved at finjustere fodringen kan man sikre, at en større del af proteinet bliver udnyttet effektivt. Det betyder mindre miljø-

belastning – og samtidig fastholdes både produktionen og koens sundhed.

Analyse med fremtidig avl for øje

Urinprøver fra køer i projektet analyseres ved Københavns Universitet med avanceret NMR-teknologi, der viser, hvordan proteinet nedbrydes og optages.

Projektet skal nemlig ikke kun se på den enkelte landmands arbejde med sin fodersammensætning. Målet er, at avlen skal optimeres.

"Ved at koble resultaterne fra analyserne til koens evne til proteinudnyttelse håber vi at bidrage til avlen af mere effektive og bæredygtige malkekøer," siger Henrik Kviesgaard.

Har du interesse i præcisionsfodring og bæredygtige fodringsmetoder? Bliv en del af projektet ved at kontakte Henrik Kviesgaard på hekv@seges.dk

Større besætning – større risiko for B-streptokokker

Et treårigt forskningsprojekt mellem Københavns Universitet og SEGES Innovation sætter fokus på besætninger med B-streptokokker. To år inde i projektet er man blevet klogere på bakteriens spredning.

"Der er et stort behov for indsigt i spredning af B-streptokokker. Smitteandelen i Danmark er på cirka 12 procent, og er dermed markant højere end de 1-3 procent, vi ser i vores nabolande Norge, Sverige og Finland," fortæller chefkonsulent i SEGES Innovation, Michael Farre.

Resultater fra projektet viser indtil videre, at større besætninger har større risiko for smitte med bakterien, som forårsager yverbetændelse. Og at de smittede besætninger har:

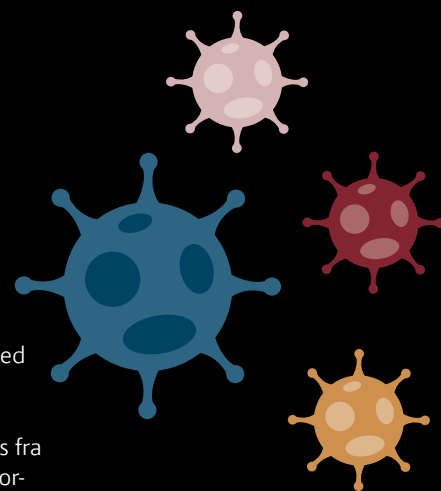
- Gennemsnitligt lavere antal malkeår ved afgang
- Lavere gennemsnit af dage efter kælvning
- Hyppigere brug af antibiotika ved afgoldning
- I nogle tilfælde problemer med højt kimalt

Deltag og bidrag til bedre løsninger

Som en del af projektet udsender Line Svennesen fra Københavns Universitet snart en rundspørge for at i endnu højere grad forstå de udfordringer, som danske landmænd står overfor med B-streptokokker.

Rundspørgens mål er at skabe en dybere forståelse af, hvordan besætnings ejere håndterer B-streptokokker i kvægbesætninger, og hvilken støtte de har brug for. Erfaringerne kan hjælpe SEGES Innovation med at udvikle bedre retningslinjer og metoder til forebyggelse og sanering.

Alle besætnings ejere, der har skiftet status fra smittet til usmittet med B-streptokokker, opfordres til at deltage og dele deres erfaringer.

VIL DU VIDE MERE: LINE.SVENSEN@SUND.KU.DK ELLER MICHAEL.FARRE@SEGES.DK